
Notiser

MEDISINSK NYTT

Ingen effekt av interleukin

Injeksjoner med interleukin-2 øker antallet CD4-celler i blodet, men har ingen klinisk tilleggseffekt for pasienter med hivinfeksjon som samtidig får antiretroviral behandling. Slik er konklusjonen etter to store studier med til sammen nærmere 6 000 pasienter og median oppfølgingstid på 7–8 år (N Engl J Med 2009; 361: 1548–59). Pasientene som fikk interleukin-2 hadde like mange opportunistiske infeksjoner og like høy dødelighet som de øvrige.

Forfatterne av artikkelen mener at funnene kan forklares ut fra to mulige hypoteser: Enten har CD4-cellene som induseres ved interleukinbehandling ingen betydning for immunforsvaret, eller de har en delvis funksjon, men denne utliknes ved at interleukin har andre og negative effekter på immunforsvaret. Uansett viser resultatene at CD4-nivået ikke alltid kan brukes som tilnærmet mål på klinisk effekt av hivbehandling.

Intermediære fenotyper for selvmord

Selv mord og selvmordsatferd går igjen i visse familier, og det kan se ut som om fenomenet har en arvelig komponent som ikke er forbundet med depresjon. Resultatene fra en ny familiestudie viser at trekk forbundet med gruppe B-personlighetsforstyrrelser, slik som antisosial og ustabil (borderline) personlighetsforstyrrelse, kan være mellomledet for den familiære komponenten i selvmordsatferd (Am J Psychiatry 2009; 166: 1124–34).

Slektinger av personer som hadde begått selvmord hadde høyere grad av selvmordsatferd enn slektinger av andre deprimerte eller friske. I tillegg var familiær predisposisjon for selvmord assosiert med økt forekomst av personlighetstrekk med høy grad av impulsivitet og aggresjon.

Dialysebehandling av eldre

Eldre pasienter med nyresvikt får et betydelig funksjonstap etter at de har gått over på dialysebehandling (N Engl J Med 2009; 361: 1539–47). I en studie med alle sykehjemspasienter i USA som begynte med dialysebehandling i perioden juni 1998-oktober 2000 målte man behovet for hjelp med daglige gjøremål på en skala fra 0 til 24 fra tre måneder før til tre måneder etter oppstart.

Median økning i skår var 4 poeng i løpet av disse seks månedene. Og funksjonstapet var ikke midlertidig – ett år etter at dialysebehandlingen begynte hadde bare én av åtte pasienter samme grad av selvhjelpenhet som tidligere.

Virus assosiert med prostatakreft

Xenotropisk leukemi-virus (XMRV) er det første gammaretrovirus identifisert som kan infisere mennesker. Ny forskning har nå vist at viruset er assosiert med prostatakreft (Proc Natl Acad Sci USA 2009; 106: 16351–6).

Forskergruppen analyserte 334 prostataprøver, hvorav 233 var prøver fra kreftsvulster og 101 prøver tatt fra benign prostatahyperplasi. De benyttet kvantitativ PCR av DNA og immunhistokjemi for deteksjon av protein.

Virus-DNA ble detektert i 6 % av svulstene og i 2 % av hyperplasiene. 23 % av svulstene uttrykte protein fra virus, tilsvarende for hyperplasiene var 4 %. Forskerne fant en korrelasjon mellom XMRV-positivitet og Gleason-skår, med 44 % positivitet i svulster med Gleason-skår 9 og 18 % positivitet i svulster med Gleason-skår 6.

Mutasjoner gir nevropatisk sykdom

Hereditær sensorisk og autonom nevropati type 2 er en lidelse som kan medføre store vevsskader pga. manglende smertesignaloverføring og autonom dysfunksjon. En europeisk forskergruppe har nå gjort genetiske analyser i en familie der tre av åtte søsken hadde denne autosomalt recessive sykdommen (Nat Genet 2009; 41: 1179–81).

Genomvid kartlegging av familien identifiserte en region på kromosomregion 5p15.1. Ved å gjøre analyser av sju gener i dette området fant forskerne at alle affiserte familiemedlemmer hadde en homozygot mutasjon i genet *FAM134B*. Foreldrene var heterozygote bærere av mutasjonen. Fravær av proteinet Fam134b i musemodeller medførte endringer i Golgi-apparatet og induserte apoptose i enkelte dorsalrotganglier.

Motorsykkelulykker og hjelm

I flere amerikanske stater er påbudet om bruk av hjelm for motorsyklister opphevet. MC-interesseforeninger har fått gjennomslag for argumenter om verre skader og lavere overlevelse med hjelm (Ann Surg 2009; 250: 390–4).

I en gjennomgang av 77 000 motorsykkellulykker i perioden 2002–07 ble det dokumentert at 76 % hadde brukt hjelm. Disse hadde signifikant høyere Glasgow coma score og mindre alvorlige skader enn de resterende. I stater uten påbud om hjelm var dødeligheten signifikant høyere (5,9 %) enn i stater med påbud (4,3 %).

Metastaser ved thyreoideakarsinom

Mange av dem som blir operert for papillært thyreoideakarsinom har subklinisk lymfeknutesykdom ved operasjonstidspunktet, noe som er assosiert med økt fare for tilbakefall (Ann Surg 2009; 250: 403–8). Profylaktisk bilateral fjerning av lymfeknuter sentralt på halsen kan medføre komplikasjoner, og i en amerikansk studie undersøkte man sikkerheten ved ipsilateral fjerning.

Hos 45 av pasientene ble disseksjonen delt i høyre og venstre side før patologisk undersøkelse. 53 % hadde lymfeknutemetastaser. Ingen av dem med tumor ≤ 1 cm hadde bilaterale positive lymfeknuter, mot 31 % av dem med tumor > 1 cm. Ipsilateral lymfeknutfjerning synes å være tilstrekkelig ved tumorstørrelse ≤ 1 cm.

Parenteral fiskeolje ved kolestase

Leverskade etter parenteral ernæring kan være en dødelig komplikasjon hos barn med kort tarm-syndrom. I en amerikansk studie undersøkte man sikkerheten ved bruk av intravenøs lipidoppløsning med fiskeolje hos 42 barn som hadde utviklet kolestase (s-bilirubin ≥ 2 mg/100 ml) mens de fikk lipidoppløsning med soyaolje parenteralt (Ann Surg 2009; 250: 395–402). Denne gruppen ble sammenliknet med en gruppe på 49 spedbarn med kort tarm-syndrom og kolestase hvis parenterale ernæring kun besto av soyaolje. I fiskeoljekohorten var det tre dødsfall og en levertransplantasjon, mot 12 dødsfall og seks transplantasjoner i soyaoljekohorten ($p = 0,005$).

Famotidin forebygger magesår

Famotidin, en H_2 -reseptorantagonist, forebygger magesår og øsofagitt hos pasienter som tar lave doser acetylsalisylsyre (75–325 mg), ifølge en fase 3-studie publisert i *The Lancet* (2009; 374: 119–25).

400 voksne som tok acetylsalisylsyre hver dag ble randomisert til å få famotidin 20 mg eller placebo to ganger daglig. Etter 12 uker ble alle undersøkt endoskopisk.

Forskerne fant magesår hos 3 % av dem som fikk famotidin og hos 15 % i placebogruppen. Det var også lavere forekomst av duodenalsår, erosiv øsofagitt og bivirkninger i famotidingruppen.

Publisert: 3. desember 2009. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. juli 2026.